

dat een aantal maatschappijleden eischt, dat wij in deze dingen ons eenvoudig zullen laten leiden door de verzekeringen van het hoofdbestuur; zij zijn immers de menschen die het weten kunnen. Zoo volgzzaam zijn wij nu echter, helaas, niet allen, behalve dan nog, dat het tweede punt op zich zelf blijft bestaan. *Over een jaar zullen we daar dus precies even zoo vóór staan; die nu op deze gronden „neen” gezegd hebben, zullen dat dan weer doen.*

Wat was nu het bizondere van het voorstel tot het benoemen van een volledigen secretaris? Immers dit, dat het in het hoofdbestuurssstelsel paste, zoowel als in dat der tegenstanders. Het was het eenige, dat had kunnen worden aangenomen zonder iets omtrent den verderen gang van zaken te praëjudicieeren. Ik blijf dus bij mijn meening, dat dit had moeten gebeuren en als daar een weg op te vinden is, nog gebeuren moet.

Epe, 9 Augustus 1920.

Dr. D. SNOECK HENKEMANS.

PENISSTAAFJES.

In antwoord op de opmerkingen van collega KROPVELD in dit *Tijdschrift* van 7 Augustus jl. naar aanleiding van mijn artikel over penisstaafjes der inlanders van den Indischen Archipel moge het volgende worden aangeteekend:

Het genoemde werk van PLOSS-BARTELS „Das Weib in der Natur- und Völkerkunde” heb ik niet bij de hand; ik kan dus niet nagaan en beoordeelen, of en in hoeverre inderdaad daarin „ongeveer” alles, wat ik heb medegedeeld, te vinden is. Wel daarentegen kan ik zeggen, en daarop komt het voor de beteekenis dier staafjes geheel aan, dat ik een penisstaafje, zooals ik heb beschreven en afgebeeld, met die kwaadaardige, zeer scherpe punten aan de eindknoppen, nergens in de Indische literatuur vermeld of afgebeeld heb gevonden en dat ook aan onze beroepsethnographen hier te lande, in wier laatste jaarvergadering ik het voorwerp demonstreerde, een zoodanig gevormde penisstaaf niet bekend was. Ik durf dus wel te wedden, dat ook BARTELS c. s., die uit den aard der zaak de Indische literatuur en ethnographie minder beheerschten, het bestaan van zulk een penisstaaf niet kenden.

Over de tot het plantenrijk behorende middelen onzer inlanders tot verhooging van het geslachtsgenot heb ik het volstrekt niet gehad. Daarover ware een boekdeel te schrijven! De enkele, luttel opmerking, welke collega KROPVELD dienaangaande ten beste geeft, betreffende de Balineezen, is ten eenenmale onvoldoende.

Elspeet, 9 Augustus 1920.

J. P. KLEIWEG DE ZWAAN.

SAMENWERKING VAN MAAGARTS EN CHIRURG.

I.

Een huisarts heeft aanstoot genomen aan hetgeen in de Vereeniging van Nederlandsche maag-darm-artsen over en naar aanleiding van de samenwerking van maag-arts en chirurg is gezegd.

Dien huisarts zij aanbevolen te lezen wat een andere huisarts (VAN BRUGGEN) in dit *Tijdschrift* (22 Juni 1901) heeft geschreven over „Huisartsen en Specialisten”.

Ziehier alvast een paar zinsneden uit VAN BRUGGEN's uitvoerig gemotiveerd betoog. „Laat ons bij de steeds voortgaande ontwikkeling en specialiseering ons handelen steeds richten naar de vraag: Wat kunnen wij doen om te bevorderen, dat de menschheid zoo spoedig mogelijk en zooveel mogelijk van de vorderingen der wetenschap profiteert? Dat is tot heden door de practici nog onvoldoende geschied”.

„Een eigen oordeel over wat men niet weet is onmogelijk”.

„Wend iemand zich tot een specialist, dan is hij op dat oogenblik evengoed een patiënt van dien specialist als van zijn huisarts”.

Den Haag, 9 Augustus 1920.

Dr. J. DE GROOT SR.